

Zemiakarom svitá na lepšie časy

Zemiakarská sezóna je v plnom prúde. Nepriaznivé počasie naprieč Európou však spôsobilo neskoršiu sadbu. Zahraniční pestovatelia hovoria aj o nižšej úrode. Slovenskí pestovatelia to až tak zle nevidia. Obišli nás jarné mrazy aj záplavy a úroda je zatiaľ dobrá. V rámci podmienok tiež bádať v zemiakarstve isté zlepšenia a chuť konečne sa posunúť dopredu.



Pestovatelia zemiakov privítali v posledný školský deň novú úrodu na jubilejnom 20. Dni zemiakového poľa vo Veľkom Bieli. Hostiteľ podujatia pestovateľ Michal Szalay si zaspomínal na začiatky, keď sa stretávalo len pár pestovateľov. „Volakedy sme v jednej reštaurácii sedeli traja pestovatelia a traja dodávatelia sadby. Dnes to však nabralo omnoho väčšie rozmery, z čoho sa úprimne teším,“ zhodnotil vývoj podujatia pred plnou sálou kultúrneho domu Michal Szalay.

V Európe s výsadbou meškajú

Nová úroda zemiakov sa rodí náročnejšie, ako pominulé roky. Dôvodom sú extrémny počasie, ktoré spôsobili, že v Nemecku sa sadili zemiaky o 3 týždne neskôr ako zvyčajne. V Holandsku v čase konania podujatia chýbalo ešte vysadiť 20 %, v Belgicku 35 % a v Nemecku ešte 10 % zemiakov.



Kultúrny dom vo Veľkom Bieli sa zaplnil pestovateľmi, obchodníkmi a ďalšími odborníkmi z agrosektora

Jörg Eggers zo spoločnosti Europlant skonštatoval, že pestovateľských plôch v Nemecku pribudlo približne o 4 až 5 % na aktuálnych 275-tisíc hektárov (ha). „V Bavorsku bolo v dôsledku záplav zničených 120 ha množiteľských plôch a asi 3-tisíc ha produkčných plôch. Tento rok sú požiadavky na sadbu omnoho väčšie ako v minulom roku. Máme veľký problém s plesňami najmä na severe krajiny. Striekalo sa takmer nonstop,“ vysvetlil Jörg Eggers.

V Českej republike sa pestujú konzumné zemiaky na výmere 13300 ha, množiteľské plochy sú na výmere 2,5-tisíc ha. Tamojší pestovatelia si pochvalujú najmä integrovanú produkciu, ktorá je aj slušne podporovaná. Plochy v integrovanej produkcii by tak mali rásť z aktuálnych 4,5-tisíc na 5-tisíc ha.

Naši sú v miernej výhode

V našich hlavných pestovateľských regiónoch nebolo počasie až také nemilosrdné. Vďaka teplému marcu sa začalo so sadením veľmi skoro. Na rozdiel od susedov nás obišli aj jarné mrazy, čo nás dostáva do výhody, pretože zamrznuté plochy majú nižší produkčný potenciál. Vyorávky začali 20. mája a produkcia vyzerá obstojne. „Keď nie sú na trhu staré zemiaky začiatkom mája, niečo sa deje. Nedostatok zemiakov z dovozu je však impulz pre našich pestovateľov. Z našej strany sa postupne investuje, aby sme tú produkciu naozaj dokázali navyšovať,“ povedal na podujatí náš najväčší pestovateľ zemiakov Juraj Mačaj. Podľa jeho slov sa na Slovensku už začínajú pestovať aj priemyselné zemiaky, ktoré by mali postupne pokryť dopyt pre fabriku v susednom Rakúsku.



Aktuálne produkuje zemiaky na výmere nad 100 ha 7 pestovateľov. Spolu dodajú na trh vyše polovicu našej celkovej produkcie, ktorá predstavuje približne niečo vyše 130-tisíc ton. Naše celkové výmery druhého slovenského chleba mierne stúpili. Posledných 5-6 rokov však kolíšeme s výmerami na úrovni 5-tisíc ha s produkciou, ktorá zabezpečuje ani nie polovicu našej spotreby.

Prioritou vlády je špeciálna rastlinná výroba

Zmena môže nastať len s príchodom reálnej podpory a dobrých podmienok na pestovanie zeleniny a zemiakov. Naši pestovatelia však už cítia aj reálne zmeny. "Konečne sme prešli od slov k činom. Už sa o špeciálnej rastlinnej výrobe nielen rozpráva, už sa aj reálne podporuje. V čo najkratšom čase očakávame aj vyhodnotenie výziev, vďaka ktorým sa podporí rozvoj zemiakarstva na Slovensku. Musíme však začať rekonštruovať aj závlahovú infraštruktúru, ktorá vo veľkej miere podmieňuje produkciu zemiakov a zamerať sa aj na vyššiu podporu sadbových zemiakov," povedal už počas následnej prehliadky porastov zemiakov v obci Nová Dedinka, na ktorú zavítal aj minister pôdohospodárstva Richard Takáč, predseda Zemiakarského a zeleninárskeho zväzu SR Jozef Šumichrast (zväz je členom SPPK).



Aj prvý podpredseda SPPK Emil Macho cíti, že podpora nie je už len niekde na papieri, ale aj v reálnych činoch. „Túto podporu si vážime a pre ministerstvo chceme byť aj takou oporou, aby rokovania s vládou a ministerstvom financií boli možno ľahšie. Veríme totiž, že po lete prídu diskusie o štátnom rozpočte, ktoré nebudú jednoduché,“ povedal niekdajší predseda SPPK Emil Macho.

„Úlohou ministerstva ale aj celej vlády je zvyšovanie sebestačnosti. Uvedomujeme si to aj skrz Hydromeliorácie, š.p.. Chceme ich modernizovať a byť efektívni, pretože pri zemiakoch je dôležitá práve závlaha. Verím, že nastavením aj nejakej priamej podpory budeme môcť o pár rokov konštatovať vyššiu sebestačnosť u zemiakov,“ uzavrel počas prehliadky pestovateľských plôch minister Richard Takáč.